

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Vos jubilate! . . .

— A 25 éves Történelmi Társaságról. *) —

Zombor, 1908. május 7.

Krisztus Urunknak 1883-ik esztendejében egy kised csapat, — mely számra nézve azóta sem igen tudott megnövekedni, — nevezetes lépésre határozta el magát itt, a tejjel-mézzel folyó Bácska székhelyén: megalapította a Történelmi Társaságot. Komoly, tudományos férfiaknak azt a társaságát, mely hivatásszerűen mindig csak a multba tekint vissza, — elmúlt korszakok sűrű fátylaít lebentí széjjel s a multak emlékeivel tanítgatja kegyeletre a jelenkor embereit.

Azóta kerek huszonöt esztendő merült el az idők végtelenségében. Azt a sovány érdeklődést, melyet akkorában a mi szűkebb körű társadalmunk tanusított az új kulturális jövevény iránt: ez a negyedszázad sem tudta megkövériteni. Szerény eszközökkel indult neki ez a társa-

*) Folyó hó 11-én, hétfőn lesz huszonöt éve annak, hogy a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat megalakult. A jubilaris ünnepi diszgyűlést a társulat még e hó folyamán meg fogja tartani.

ság az ő földi pályafutásának s bizony, szerények és igénytelenek az ő eszközei ma is. Szegény az eklézsia, maga harangozik a pap: olvasná fejére a jó kálomista szólásmondás.

Tagadhatlan: a mi lokális társadalmunknak sok része van abban, hogy az a most jubiláló Történelmi Társaság olyannyira igénytelen az ő megjelenésében. Csaknem bocsanatot látszik kérni azért, hogy egyáltalán létezni bátorokodik. Mostohaanya: a mélyen tisztelt közélet, az ugynevezett művelt közönség csekély ügyet vet az ő élete folyására. Ezek a körütnetek pedig annak a korszaknak, amelyben élünk, — oly meggyökerezett hibáira engednek következtetni, amelyeknek orvoslásán és kiirtására teljességgel nem elegendő az e fajta kesergés.

A művelt társadalom sokat emlegetett részvétlensége az a bizonyos fátyol, mely ezuttal is némi homályos, ködszerű árnyékkal veszi körül az immár negyedszázados kulturintézmény jubilaris örömeit. Hanem az bizonyos, hogy a lefolyt huszonöt

esztendő alatt ez a társaság ugyszólván teljes csöndben, külső sikerekre nem számítva, sőt azokat szinte kerülve, eredményesen végezte életműködését a közöny árnyékában. Ha a banális hasonlatoknak embere volnék: a társaságot föltétlenül az erdei ibolyához hasonlítgatnám, melyet odaadó buzgósággal kell keresni rejtekhelyén és sokszor csupán az illata az, mely nyomára vezérel. A társaság a maga nemesen egyszerű elvonultságában, mindenkor bizva tekint jövője elé annak vigasztaló tudatában, hogy a kultura érdekében végzett tevékenysége azért mindenkor köréje vezérli az érdeklődőket azt a kicsiny tábort, mely mellette, születésétől fogva hűségesen kitartott. Elvégre is, bizton reméli, hogy a korszellem változásával bekövetkező jobb jövő a társaság által képviselt kulturális eszmék hiveinek tábort is majdan derekasan meg fogja növelni.

Valami nagy hullámokat, — tudjuk és érezzük, — korántsem fog felverni a társaságnak nemsokára beköszöntő örömnappja sem. Elvégre is, —

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Szélfuvás Jásznája-Poljana felől.

Irta: Dömötör Győző dr.

Vajjon elfődték-e a regáliák lassan égő levélkéi sárgás-szürke felhőskeikkel annak a dermesztő szélfuvásnak a kellemetlen okozóját, mely nem is olyan régen ismét átesapott valahonnan az Upa tulsó oldaláról, valahova a kopenhágai hársak felé?

Nem hinném . . .

Hiszen a mi jó öreg Gyulaink is hiába játsza a félbölcs struce szerepét, mégis csak fel-felajdul, ha ugy néha megpillantja irodalmi életünk korestermékeit.

Ugy gondolom, hogy Brandes tulbesülte erejét, mikor talán akkép vigasztalta meg a lelkiismeretét, hogy a megtévedt remétét a jövőre egyszerűen kiutasítja szobájából s nem vesz tudomást a kivetkőzött lélekről. És rávéste fogadalmát mindig borus homlo-

kára s mint aki végkép leszámolt a kiállhatatlan ellenféllel, igazi dán nyugodtsággal méregette a Kongens Nytorn pázsitos utjait.

A bocsanat, melylyel e virágos ténrőzsáikhoz fordult, hogy ugyanis ezentul minden percét nekik fogja szentelni s ebben nem engedi magát semmiféle álbolestől megzavarni, ugy vélem, kissé sántított. Mert az ellenfél, ki minden kiállhatatlansága mellett mégis csak meg-megállítja a csöndes sétálót, talán épen abban a percben, mikor a dán lelkiismereti szent fogadalmat tett, vette elő a maga külön szelencéjét, hogy abból nyugatnak bocssa legdermesztőbb és legfagyasztóbb szelét. S ha tuzpirosra is festette a szoba szőnyeget a dán kritikus kályhája, a szél, mely magával hozta a Tula havát, meg-rázkódtatta a kis szoba hallhatatlanjait. S ezt Brandesnak tagadnia fölösleges lenne. Egyszerűen azért, mert az áldozatok ezuttal régi századok istenített nagyságai voltak. Azok, kiket a noli me tangere vasgyűrűje őrzött.

Igaz, a hársak csak ugy látták azokon a kritikus napokon is rendes barátjukat, de ha a fák beszélni, tudnak, bizonyosan elterjedt közöttük a hír: Brandes sápadt, ideges, még komorabb, mint rendszeren . . .

Ki is gondolta volna, hogy a veszedelmes itélkezés nem áll meg Wagnernél? Pedig már Sopokles és Euripides is ott hevert a bíró előtt.

S bár az ó-görög bálványok is fájtak bizonyosan az örökszép ápolójának, a keserű mérget Wagner és Ibsen kivégzése nyujtotta Brandes felé. Nem tudom, hány éjszakájába került a kopenhágai Gyulainak Sophohles és Euripides, de hogy ekkor még talán nem határozta el magát a legvégsőbbre, azt hiszem. Hogy épen aztán a nagy zeneköltő sommás elíteltetésének vagyunk hajlandók esodás hallgatását tulajdonítani, annak kulissza titkai is lehetnek.

Sehol talán ugy nem hódolnak a mindent és mindenkit át és összefoglaló

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődéje és kémiai tisztító intézete Zomborban.

232-50-43

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ES FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

nagyon helyesen, — eleitől fogva tudatosan és célzatosan kerülte a hatásadását. Nem is illenek ez az intézmény magasztos komolyságához. Pedig, hogy mennyi oka és joga lehetne egy kis világi hívságos tetszelgésre is: tessék csak figyelmesen átolvasni és megjegyezni akármelyik esztendő titkári és muzeumőri jelentéseit. Mily áldásos ez a zajtalan munkálkodás a forrongó közélet kaotikus zürzavarában!! . . . Mennyi önzetlen eszelekvés ebben a mai ridegen önző, reklámbajhászó világban, amelyekért alig is várhat egyéb jutalmat az önzetlenül eszelekvő, mint a nemzeti művelődés céljait sikerre vezérlő munkáság büszke öntudatát!! . . .

Ne is zavarja hát semmi vásári nagy dob, vagy éktelenül csattogó cintányér a társaság mostani örömtünnepét. Szokatlan, bántó lenne neki e zaj, — nem tekinthetne vissza oly nyugodtan a letűnt negyedszázad változatosságban szegény, de diesőséges munkában annál gazdagabb történetén. Azok a nagyhangú ünnepek hamar leperregnek, feledésbe mennek, ámde az ily észrevétel bár, hatásaiban azonban annál mélyebbre járó mozzanatok messze időkig táplálják a kultura életadó gyökereit . . .

Vos jubilate! . . .

Zsoldos Benő.

A szabadelvűpárt feltámadása címen több lapban hír jelent meg arról, hogy a vármegyében a régi szabadelvűpárt szervezkedő gyűlést tartott. Illetékes helyről felkértek annak a kijelentésére, hogy e hírek teljesen alaptalanok. A leg-

érzésnek, mint a németek hazájában. S bár Kopenhága véletlenül Dániában fekszik, Brandes ereiben mégis csak benne csörgedez a germán vér. Tudvalevő pedig, hogy ennek a vérnek pár évtized óta nem csekély alkotó eleme: Wagner, mert ez a művész minden germán és félgermán lelkében ott lappang kisebb vagy nagyobb mértékben. Így hát a nemzeti érzés is szintén megsérült s találkozván ez azzal, hogy Brandes Wagnert meggyőződésből is szentnek tartotta, könnyen érthető, hogy az Upa fagyos szele, mely a bálványt lefújta, fájdalmas keserűséget okozhatott a dán kritikusnak.

Hanem hát Brandes tervez és Tolstoj végez. A régi akadémikusok szerint még hozzá minden forma és igazság nélkül. S minthogy ezeknek a megcsontosodottnak egyik koronázottja épen Brandes, érthető az a *néma fájdalom*, mely Tolstoj bálványdöntő fellépésére őt bizonyára érte. Nem szól, hallgat, mintha azt akarná ezzel mondani, hogy az ilyen *szenstégtörővel nem állhat szóba?* . . . Pedig ha körülnézne, láthatná, hogy ellenfele mindinkább tért hódít, bontogatván a „hozzá ne nyulj” csarnokát.

Vajmi kevésbé hihetjük, hogy hallgatása fölünyes nyugodtságát jelentené. Aki Sakespearet és Dantét veszi elő, azzal számolni kell s kétségtelen, hogy Brandes ebben az ügyben rosszul játszik s úgy véljük, hogy Tolstoj bementetett a mattot.

utóbbi megyei közgyűlés alkalmával annyi történt csupán, hogy a vármegyei törvényhatósági bizottsági tagoknak 67-es alapon álló s már két év óta fennálló pártja, arra való tekintettel, hogy a múlt év végén volt megyei bizottsági tag választások alkalmával új tagok is jutottak a törvényhatósági bizottságba, eddigi szervezetét kiegészítette.

Az általános választói jog.

Az általános választójogra vonatkozó javaslatok — mint bennünket értesítenek — a belügyminisztériumban már egészen elkészültek. A plurális szavazás elvén alapulnak és a hármas szavazati jogot léptetik életbe. A szavazást a belügyminiszter nyitnak tervezi s az új választói törvény negyvennel szaporítja meg a mandátumok számát. A javaslatokat minden valószínűség szerint csak ősszel nyújtják be.

A szerb egyházból. Karlócáról írják: Bogdánovics Lucian budai püspök, a metropólia adminisztrátora május 12-ére hívta össze Karlócára a kongresszusi választmányt.

Háziipari kiállítás Zomborban.

Zombor, 1908. május 6.

A kiállításra bejelentett tárgyak immár beérkeztek. A vármegyeháza nagytermében, amely három hatalmas fülkére osztott fel, a díszítési munkálatok serényen folynak. Meglepő változatossággal bontakozik ki az első és harmadik fülke, pompás és szingzagdag tyilimekkel és egyéb népiipari készítményekkel földiszítve drága arany és ezüst himzésekkel tarkítják az izléses dekorációt. A kiállítást a női kézimunkák dominálják. Feltűnő sok a varrott és esztergált csipke, fehér himzés. A tarka himzés annál ritkább, de ami be lesz mutatva, változatos és ennek dacára harmonikus lesz.

A gobelin himzések óriási értéket képviselnek. Egy darab 1800-ból, egy darab 1812-ből és az ujabban kidolgozottak már változatosabbak és melegebb színezésükkel hatnak. Jelentékeny helyet foglal el a bársony-, plüss- és selyemkidolgozás, a bőrgetetés és festés, linoleum faragás, a faégetés, festés és faragás. A esztergált csipkékből eke-

sen domborodik ki a magyaros motívum, amelyek a gránátalmát, cseresnyét stb. szellemes és ügyes kompozíciókban tárják fel. A point-lace munkák, a tüfestés, a renaissansz és tühlímzés, az ir csipkék, a teneriffás, a Riche-lieu, a perzsa himzés, kalotaszegi munka és a vert csipkék tarka összevisszaságban elrendezetten a legjobb benyomást teszik.

Festmények és fényképek három hatalmas termet tölthetnek be, de még úgy is szorítva lesznek.

A díszítési munkálatokat Fernbach Károlyné, dr. Alföldy Gedeonné, Trischler Gyuláné, özv. Halász Gyuláné, dr. Csernyus Pálné, Karácson Olga és Vojnits Ilonka végzik fáradhatlan, nemes buzgalommal.

Mult számunkban közölték kívül a következők küldtek be tárgyakat:

Kézimunkákat: Tegzes Károlyné Paesér, Hevesy Izidora Vajszka, Belcsák Irén Vajszka, Fekete Rózsa Zenta, Pistyák Mihályné Sóvár, Schnitzringer Jolán Baja, Robitsek Gyuláné Bajsa, Pigethy Aladárné Ada, Mikó Mariska Zombor, Rasch Emma Zenta, Zmekó Margit Bajsa, Magyar Mariska Zombor, Magyar Emma Zombor, Hübner Emy Zombor, Répás Flóra Zenta, Molnár Gyula Hodság, Farkas Ödön Baja, Géhl Katalin Paesér, Eri Lajosné Paesér, Csik Jolán Kaposvár; **Óverbátszról:** Pivarszky Lyubisa, Csicsulits Drága, Kunits Katica, Marsits Alka, Zsivkuczán Katica, özv. Plesz Lajosné, Sztanko Istvánné, Bajac Jelica, Szekiczky Milica, Maesits Milica, Szekiczky Sztana, Marsits Kuzmáné, Markovits Miléna, Laczkovits Mariska, Nagy Ilona, Schenk Katica, Luvakov Milanka, Ratkovits Maria, Bruszt Juliska, Gábel Zsófia, Horváth Irénke, Kossin Matild, Schneider Laura, Markovits Dusánné, dr. Balogh Dezsóné, Kiss Gyuláné, Markovits Katica, Roth Irén, Stiefelmayer Matild; Hotay Ferenc Csantavér, Balassa Károly Csantavér, Schlesinger Mariska Zenta, Kovács Ilona Ujútak, Pollák Lajosné, Balázs G. Árpád Temerin, Klein Gizi Zenta.

Szöveg, fonás stb. keretébe tartozó tárgyakat küldtek: Romanov Milica Derye, Csernbzsits Drága Derye, Bagyonszky Anna Dunagálos, Trenko Ilona Dunagálos, Rákits Zsófia, Relyin Zórka, Botity Márkóné, Rákity Juca, Belyánszky Katalin Ókerről, Pozmanov Milovánné, Plávsits Mariska, Milosev Dusánné, Marcikity Milica, Drazsits Katinka, Petrity Megáné, Kóity Drága, Miskov Mária, Miskov Rádóné, Obuskov Sándorné, Jovicsin Anka, Mareskity Maximné és Bagendits Vuka Opalánkáról, Perits Nenádné, Loncsarszky Jéca és özv. Popovits Jányó Csurogról, Gajdobranszky Péterné, Záborszky Örzse, Harmincz

Kitől várhatnók a két bálvány védelmét, ha nem tőle? S essay, mely ezt szolgálná nines. Ki hiheti, hogy a nagy szelrohamról ne vett volna tudomást? A hallgatás sokszor erény, de talán ép oly sokszor gyengeség is. S valljuk meg, Kopenhágában ez idő szerint a gyöngesség jelei láthatók.

Való igaz tehát, hogy Tolstoj legújabb támadása a maga merész ségével és váratlanságával téltenségre, vagy épen tehetetlenségre kárhoztatta a régi tanok körösztülkövesedett apostolait. Hogyne, mikor a támadás a heroszok-heroszait: Sakespearet és Dantét érte. Ki hitte volna, hogy még ezeknek a nagy hatalmasságoknak sincs kegyelem?!

Igaz, hogy Tolstoj valamelyest vétett a komolyság törvényei ellen, mikor a „Házasság regényé”-ben kissé nagyon is póriasisz tanait fejtegette. S ha e miatt T. Alexei gróf tollat fogott a saját atyja ellen, azon nines sok sajnálni valónk. Mert mi tagadás, lelketlen tételt védett ekkor az öreg Cató. De viszont az is áll, hogy a Sophoszles és Euripides ügyében hozott ítéletek nem minden alap nélküliek. Már a Nóra írójának kicsiny amatőrré való lefokozása, bizonyos megköttötségre vall.

Mindezek azonban együttvéve és külön-külön csak halvány felhők a kritika egyetemese egén s nem érintik a művelt társadalmi felfogást a maga egészében.

Hanem hát Sakespeare és Dante! Ezek

már nem Wagner és Ibsen!! S Brandes nyugalma is csak erőltetettnek vélhető s inkább parthie vesztés lehet Tolstojjal szemben — mint következetesség.

Nem hiteti el velünk ez a hallgatás, hogy Tolstojt nem látja és nem hallja akkor, mikor ez Sakespeare és Dante ellen emeli fel a szavát. A megtámadottak ugyanis annyira kiemelkedők, hogy a rajtuk esett sérelmet lehetetlen észre nem venni, azt észre kell venni, még a Sund-parti fővárosban is.

Sakespeare nem festett embereket s így alakjai nem is valók közülünk; Dante pedig egyszerűen nem költő, hanem csupán kitűnő historikus és elsőrangú statisztikus.

Kétségtelen, hogy Tolstoj merész kártyát vetett ezekkel a tanokkal a művelt s a bálványimádásban a gondnokság alá helyezésre immár megérett Európa asztalára.

Ki merné tagadni, hogy Sakespeare jeles író? Senki; de ha összevetjük őt Molièrrel, kétségtelen, hogy hátrányba jut, mert az utóbbi minden hőse, félhőse, le az utolsó inasig, Harpagónnal együtt, ami élő körünkből való. Mi olyanok vagyunk, mint a Molière alakjai, azaz ők közöttünk élnek.

Hamlet, Leár, III. Richárd, vagy Othelló is akad fölös számmal, de a környezet, a beállítás, a meseszöveg, csak egy bizonyos időben s adott helyen képzelhető el. Lehet, hogy a mesés időkben, mikor a britt óriás alakjai éltek, minden úgy volt. De épen itt

Mária és Valentyik Serba Katalin Kölpényről, Szebinszki Miláné, Erdelyán Szvetiszlavné, Pixiadesz Jánosné, Vozár Andrásné, Litavszky Mihályné Halár Jánosné és Zsuzsana és Miladinov Bránkóné Kiszácsról. Gajnov Gyókáné, Tanaszin Szretjáné, Tyirits Drága, Jankov Draginya, Gajnov Pájóné, Alexin Dusáné, Radvánovits Lázárné, Pesits és Iszakov Rádóné Ósóveről, Kolarszky Drága, Gajin Angella, Trifunovits Zórka Pirosról, Petrovits Lázits Julia, Lázits Pál és Tataniov Lázits Danica Liliomosról, Borovszky Ferencné Cservenkaról, Mosztarszky Milka, Raczity Milána, Szedlár Gyurgyina, Czvrkusits Danica, Bárány Anna, Mijatov Katalin, Vidity Tádé és Dimitrijevits Dusánka Pacséről, Kolarszky Jelena. Skodák Kata, Belicska Zsuzsa és Szeberényi Ludmilla Szilbácsról, özv. Nyáry Pálné Bezdánból, ifj. Kovács Gyuláné Kossuthfalváról, Szrdanov Danica, Szallag György és Koleszár Péter Sajkásgyörgyeről, Anudzsits Lexa és Juca, Miroszavlyev Szoka, Pein Szlavna, Szoka és Vata, Raics Danica, Rákits Lázárné, Szlepecsei Zsófia, Tomín Nevenka, Uvalin Gyuráné és Máca, Vlaskits Szenka, Zsarkits Mladenné Ósziváceről, Jelenak András Kölpényről, Papp Melánia, Hornyák János, Ibolyanszky Pál Sajkásgyörgyeről, Branovaesky Todor Zentáról, Sztankovits Lázár Sztapárról, Gyukisin István Ópalánkáról, Ritter Bálint Ujfutakról, Schenk Henrik, Kovacsév Miláné, Desits Perszida, Madzsits Danica, Kodity Maximné, Kerity Mikóné, Suvakov Miláné, Pivarszky Lyubisa, Sztankov Istváné, Martits Alka, Szekiczky Milica, Kunits Katica, Zsikuczín Katica, Radanov Perszida stb.

A kiállítást május hó 13-án déli 12 órakor Sztérényi József kereskedelemügyi m. kir. államtitkár fogja megnyitni.

A kiállítás május hó 13-tól 24-ig lesz nyitva. Megtekinthető naponként délelőtt 9-től 1-ig, délután 3—6 óráig.

Belépő díj a megnyitás napján 1 kor., a többi napon 40 fillér.

A háziipari kiállítás megnyitásától kezdődően a kiállítási rendezőség által felkért háziasszonyok és házikasszonyok a következő négy csoportba osztottak be:

A)

Urasszonyok: Bertolino Sándorné, dr. Bruck Árminné, dr. Csernyus Pálné, dr. Daninger Ádámné, dr. Gaál Istváné, Gyurisits Györgyné, Krudy Gézané, dr. Németh Arthurné, Sauer Sándorné, Schöffler Józsefné, Seultéy Ferencné, Schlieszer Sándorné.

Leányok: Gehring Lenke, Gehring Mici, Steiner Viktória, Kekezovits Piroška, Kekezovits Aranka, Knip Teréz, Mayerovits István, Matzitz Anna, Pekánovits Mici, Pekánovits Katica, Szláv Erzsike, Szláv Ilonka.

B)

Urasszonyok: Alföldy Gedeonné, Balogh Ernőné, Bittermann Sándorné, Falcione Árpádné, Feles Adolfné, Halász Gyuláné, Karácson Gyuláné, Rittinger Antalné, Szabó Lászlóné, Scherer Budóné, Sztrilich Zsigané, Wamoscher Áronné, Wundszám Ida.

Leányok: Halász Magda, Hajnal Ida, Jovánovits Leona, Karácson Margit, Karácson Olga, Kirchner Madlen, Koczkar Adrienne, Koczkar Jenny, Koczkar Liesi, Kozma Piri, Sztajsits Piri, Stvrtetzky Ilona.

C)

Urasszonyok: Csihás Benőné, Eperjessy Béláné, Grüner Fülöpne, Huber Józsefné, Karakásevits Milvojné, Kohut Kálmáné, Mérő Ignácné, Popp Györgyné, Preszly Jánosné, Sztankovits Györgyné, Tárcazy Istváné, Weidinger Lajosné.

Leányok: Csihás Erzsike, Csihás Ilonka, Donoszlovits Erika, Freund Elza, Goldmann Piroška, Husveth Mariska, Kaich Erzsike, Oblát Erzsike, Preszly Nelly, Predragovits Lincsi, Purmann Aranka, Zombory Erzsike.

D)

Urasszonyok: Falcione Nándorné, Fernbach Antalné, Gertinger Pálné, Konyovits Dávidné, Matkovits Béláné, Major Józsefné, Molnár Károlyné, Möricz Kálmáné, Trischler Gyuláné, Vojnits Istváné, Vukicsévits Boskóné, Vukicsévits Katinka.

Leányok: Falcione Margit, Fernbach Zsuzsa, Gräff Margit, Hoffmann Böske, Józits Irén, Jusits Margit, Mayer Riza, Popovits Milla, Radány Ella, Schmidt Margit, Vojnits Ilonka, Zsivánovits Vera.

Az A) csoportbeli urasszonyok és urleányok folyó hó 13-án, 17-én és 21-én délelőtt, 15-én, 19-én és 23-án délután; a B) csoportbeliek 15-én, 19-én és 23-án délelőtt, 13-án, 17-én és 21-én délután; a C) csoportbeliek 14-én, 18-án és 22-én délelőtt, 16-án, 20-án és 24-én délután; a D) csoportbeliek 16-án, 20-án és 24-én délelőtt, 14-én, 18-án és 22-én délután végzik teendőiket, hogy a megjelölt napokon délelőtt 3/4 óráig, délután pedig 3/3 óráig a kiállítás helyiségeiben megjelenni sziveskedjenek.

A háziiparkiallításra Sztérényi József államtitkár kíséretében Szűry Dénes m. kir. kereskedelemügyi miniszteri tanácsos és a m. kir. földművelésügyi miniszterium részéről Sierbán János államjóságigazgató lejön.

Diszebéd. A Bács Bodrog Vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség a kiállítás megnyitására városunkba érkező Sztérényi József, v. b. t. t., államtitkár tiszteletére május hó 13-án d. u. 1/2 órai kezdettel a városháza termeiben diszebédet rendez, amelyre ezuton is meghívja a n. é. közönséget. A diszebédnél hölgyek is vesznek részt. — Amely hivatalok, testületek, egyesületek és körök tévedésből nem kaptak aláírási ívet, sziveskedjenek ezt Prokópy Imre, felső kereskedelmi iskolai tanárral közölni, akinek a diszebédnél való részvételt egyébként szintén lehet bejelenteni akár szóval, akár írásban a terítékent járó 5 korona lefizetése mellett. A bejelentés határideje május hó 10-ike. A jegyek ugyancsak nála már is megválthatók.

Kérelem. A háziiparkiallítás berekesztésekor, f. évi május hó 24-én, a kiállítás vezetősége az Erzsébetligetben tárgysorsjatekkal egybekötött nagy népünnepélyt óhajtott rendezni. A népünnepélyre a belépődíj 30 fillér lesz. Egy tárgysorsjegy árát is 30 fillérben állapította meg a rendezőség. A rendezőség ezuton kéri fel a közönséget, hogy a tárgysorsjatekhoz adományokkal sziveskedjenek hozzájárulni. A sorsjatekot illető küldemények május hó 8-ig Tomesányi Aladár közleg. kiadóhoz (Zombor, vármegyeház) küldendők. A jótékonycélra való tekintettel a legkisebb adomány is köszönettel fogadtatik és a hírlapokban nyugtázva lesz. — Elfogadtatnak élő állatok is, mint szamarak, kecskék, juhok, borjúk, csikók, különféle fajú tyukok, kacsák, libák, kutyák, fürjek, foglyok, kanárik, fülemülék gerlicék, galambok, nyulak; elfogadtatnak bármiféle csekély adományok, amely adományok ugyancsak május hó 8-ig írásbelileg Fernbach Károlyné ömeltóságához Zombor levélben jelentendők be és a felajánlott állatok ugyancsak Fernbach Károlyné ömeltósága házához Rákóczi-ut 19. szám alá a sorshuzás napján reggel 9 óráig beszállítandók. Eddig adományokat jeleztek: Sztrilich Zsigmond egy szamarat, Falcione Lajos egy yorkshierei malacot és egy fehér orpington kakast, Fernbach Károlyné egy emdeni gunárt, Fernbach Károly egy göbét, dr. Csernyus Pál egy kecskét, Fernbach Mártuska egy törpe kakast, Schlieszer Sándorné egy csipkegyűjteményt, Schön Adolf

a külömbőség. Sakespeare hősei élőlények, de nem mindannyian mindenkor élő emberek. Ellenben a Molière-alakok — legalább én úgy hiszem — mindenkör mindig élő személyek. A fősvény Argan apó, Scapin, a gáz-kópé, Sganarelle, olyan alakok, melynek mindig voltak és mindig lesznek. A forma és a mód, ahogyan Tolstoj az angol félistenre rámutat, erős és a régi akadémikusok szerint kiméletlenül barbár, durva; de épen ezért érdekes lett volna, ha a kontrára bemozdják a rekontrát, talán épen Kopenhágából.

Tolstoj tévedhet meg nem is. De föltétlenül tiszteletet érdemel, mert rámutatott egy több százados gyöngeségünkre. Mi ugyanis szeretünk bálványokat állítani s ilyeneket imádni. Sokszor magunk sem tudjuk ezek értékét és érdemeit. Szeretünk magunk fölött látni egyeseket, bár hirdetjük a teljes egyenlőséget és a józan eszt. Pedig ha úgy meg-gondoljuk, nincs nagyobb ellensége a józan esznek, mint épen a bálványimádás. Hogy Sakespeare mindenben és minden vonatkozásában, minden tekintetben kritika alá nem vehető kitűnőség volna, hát az ép annyit jelent, mint valamely embert tökéletesnek hirdetni.

Tolstoj pártatlansággal rámutat a gyöngeségekre, melyeket mi is éreztünk eddig, de bevallani nem mertünk.

Valami igaza mégis csak lehet Tolstojnak? Olvassuk Sakespeare-t s talán rájajó-

vünk. S ki tudja Kopenhágában nem épen azért hallgatnak, mert valaki odaát a Tula kormányzószághoz megmondotta az egyéni külön igazát?

Való tény, hogy a megtépett koszoru újbóli összefonása késik. S ki hinné, hogy ennek a koszorunak egyik legelső ápolója, fájdalom nélkül tudja nézni a pár virágnak hullását, melyeket a jászánja-poljánai szelek lefuvtak.

A hársak esőndes barátja gyöngének érzi magát a nagy szélviharral szemben ellenvihart támasztani?!

Tolstoj tehát egyedül áll s csak tűnő szellemeket láthatott, mikor csatára élesítette tollát. Csata nem lett, mert a kaszáló-kapáló gróf nem talált ellenfelet a téren.

Mi azonban nem vagyunk hajlandók mindezt a nem kell komolyan venni táblájára írni. Mert annak, aki Sakespeare babérjához mer nyulni, meg kell mutatni az azt védő és visszaverő fegyvereket — persze ha van élük.

Ugy látszik azonban a kopenhágai fegyvereknek ilyen ellenséggel szemben nincsen élök.

S ha Sakespeare védelmét hiába vártuk, mit reménykedünk azon, hogy azt a háromszáz évvel korábbi nagyság megtámadásával szemben elérjük?

Tolstoj kimondotta, hogy Dante, az isteni Dante, a csodás Dante, nem költő, csak historikus, geografikus és statisztikus.

Hát igaz, hogy roppant történelem, esodás tudás dagad az „Isteni Színjáték”-ban, de mégis első helyen áll a költészet, a művészet ebben a hatalmas műben. S ezen a téren a jászánja-poljánai szél nem sorvasztó s úgy hisszük, hogy Tolstoj nem valami nagy súlyt helyez a Dante-ellenes kritikájára, mert az töle inkább az az időbeli erkölcsök gyűlöletéből eredt, melynek minden tagját elítélte s így velők Dantét is. Tolstoj fellépése nem bírható elszigetelten. És ha a hivatott védők hallgatnak is, kétségtelen, hogy ez a hallgatás nem jelenti a jövő Brandeseinek a hallgatását is.

Ha bálványimádók és bálványöntők kerülnek szembe, a bálványöntők helyzete mindig nehezebb. Ime, a jelen esetben is a jászánja-poljánai szelek hiába süvitenek a kopenhágai hársfák között. S bár bizonyos, hogy a dán kritikus szobájában is megremegett Sakespeare és Dante s bár ezt Brandesnek látnia kellett, mégis csak a pusztában hangzott el Tolstoj két legutóbbi itélete.

Hanem a szeleknek is meg van a maguk természeti törvényük, szeretnek vissza-vissza térni s ki tudja nem tér-e vissza az Upa hideg fuvallata ismét a kopenhágai hársak közé, mikor egy másik Brandes járja majd a rózsás utakat? Vagy egy más helyről jelentkezik az ezidőszert elmaradt védő, hogy megoldódjék így a bálványimádás ma még követett s a bálványöntés ma még megmosolygott párviadalának a sorsa.

könyvkereskedő cég 10 darab japán kakast, 10 darab japán csirkét és 10 szájharmónikát, Bittermann Sándor levélpapír borítékkal, Ugy Mihály egy cserép konyhakészlet, dr. Kossa Miklós egy drb 4 hónapos foxterrier kölyköt, Kekezovich Aranka és Piroška 1—1 fayance vázát, Szalay Zsigmond (Gábor) egy pár 6 hónapos belga nyulat, dr. Radványiné Ruttkay Emma egy drb husverót, 20 méter csipkét és Molnár Ferenc az „Ördög” című színművét, Bertolino Sándorné „Az Újság” albumát, Alföldy Tibor két fehér nyulat, Wámoscher Aronné egy bárányt, Ambrozovits Emilia egy gyümölcsös tálat és egy tortalapot, Alföldy Gedeonné zöld hárszony asztalközépet (point-lace) munka, egy drb kinaezüst befőttes tálcát, Gyurisits György és felesége egy gyermekjátékot (sörös hordó kocsi), 4 drb szobrot és egy álló toalette tükröt, Pocskayné Bunyi Berta 1 drb gyümölcsös tálat, 1 hamutartót, Sztankovits Györgyné egy darab majolika gyümölcskészlet és egy drb üvegesizma sörös-kriglit, 1 drb díszüveget ajándékozott. Az adományokért a kiállítás rendezőse ezúton is köszönetet mond.

„Csata” után.

Zombor, 1908. május 7.

Élek a zárzó jogával.

Itt az ideje, hogy az Irodalmi Társaság elnöke által elkövetett mozi-előadás „kérdése” végképen lekerüljön a nyilvánosság porondjáról s merüljön el az öt méltán megillető helyre, a feledés hullámaiba. Soha még „köznevelődési” ügy nem jutott oly érdemtelenül a nyomdafestékhez, mint ez a mozi-ügy, mely épen oly kevésbé használt a jobb sorsot érdemlő Irodalmi Társaságnak, mint annak, aki azt ténykedésével előidézvén, bekövetkezett sorsát a leghatalmasabban kiérdemelte.

Konstatálni kívánom, hogy Vértési Károly védelmezői — és pedig Zsedényi Aladár, vagy dr. H. A. épen úgy, mint Pethő Lajos, — kik, hogy ebbe az egész dologba önként és saját legjobb meggyőződésüktől vezéreltetve avatkoztak bele: legkisebb okom sincs kétségbevonni, a kérdést teljesen más irányokba terelték s minden egyébről inkább beszéltek, csak arról nem, amiről tulajdonképpen kellett volna. Az ő előadásaik nyomán mindazok előtt, kik a dolgot közelebbről nem ismerték, vagy azzal nem törődtek, nagyon könnyen olyan színben tűnhettem volna fel, mint aki a mozgó- vagy vetített képek igénybevételével történő ismeretterjesztésnek esküdt ellensége volnék. Hát ez az, kérem alázatos-sággal, ami ellen én ezúttal is közzel-lábbal tiltakozom. A leghatározottabban elismerem a modern haladás emez egyik hathatós eszközeinek kiváló kulturális jelentőségét akkor, ha az ismeretterjesztésnek ezt az eszközét megfelelő helyen és megfelelő kivitelben alkalmazzák. Aztán meg az ily módon körülgarnírozott előadásnak valóban ismeretterjesztésnek is kell lennie s a világot se legyen olyan, mint a Vértési Károlyé, mely nem ismeret-terjesztés volt, hanem ismeret-erjesztés.

Csak sajnálni tudtam azokat a kemény próbára tett felebarátainkat, akik jelen voltak azon a felolvasáson s akik közül egyik-másik — mert voltak ám ott olyanok is — évek hosszú során át kinn voltak Amerikában. Ezek most egy csapásra kénytelenek voltak belátni, hogy hiába éltek, mert nem látták az amerikai „Ös-Budavára” paradicsomi gyönyörűségeit. Lám, Vértési Károly egy szuszra felfedezte ezt a földi édent. Pedig mindössze csak négy napot töltött Amerikában.

Az a kritikus mozi-előadás beleütközött-e hát az Irodalmi Társaság alapszabályaiba?! Ezt kellett volna keményen megcáfolniok a Vértési védelmezőinek. Ebbe a nehéz vállalkozásba azonban egyik sem óhajtotta belecsapni a saját becses fejszójét. Megoldatlan maradt a kérdés, melyet ugyan meg se kellett nagyon oldani, oly evidens a tényállás. Világosság okából ide iktatom a megsértett paragrafusokat.

Az alapszabályok 4-ik §-a ekképen hangzik:

„A társaság célja: Bács-Bodrog vármegye és városai szellemi életének emelése és a nemzeti köznevelődés elősegítése, egy *tiszán irodalmi jellegű* társaságnak a magyar irodalom művelésére, pártolására és a magyar társasélet fejlesztésére irányuló működése által.”

Ez az egyik. A másik pedig, mellyel a társaság elnöke a választmány teljes mellőzése következtében ellentétbe keveredett, a következő: (9. §. II. rész 2. pont) „A felolvasások, irodalmi ünnepélyek és társas összejövetelek *helyét, idejét és tárgysorozatát* ő (t. i. a választmány) határozza meg.”

Ugyebár, ezek eléggé világos rendelkezések?! . . .

Ezek után bizvást meg lehet állapítani, hogy az Irodalmi Társaságnak Pető Lajos által ujabban emlegetett presztizs-ét tulajdonképpen ki ellen kell megvédelmezni: szerény magam ellenében-e, avagy a társaságnak épen az elnökével szemben?!

Mindezekre semmi szükség nem lett volna, ha Vértési a „Coney Island”-ot mindjárt kezdetben is ott mutogatja be, ahol — úgy tudom — nemsokára ismét „szönyegre” fog kerülni: a Katholikus Legényegyletben. Evvel szemben senkinek sem lehet ellenvétele. Ott az ilyen népies — és nem *irodalmi* — tárgyú előadások sokkal inkább helyet találhatnak, mint a más célokra törekvő Irodalmi Társaságban.

Ego salvavi animom meam . . .

Zsoldos Benő.

H i r e k .

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vojtkó István okl. tanítót a bácskereszturni all. el. népiskolához rendes tanítói minőségben kinevezte.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Vukov Mátyás zentai járásbírói díjnyelvet a zombori törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Előléptetés. A király Argay Ferenc csendőrhadnagyot, a zentai magyar királyi csendőrszaksz. parancsnokát, főhadnaggyá léptette elő.

Korpótlék. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Bácsbodrog vármegye területén működő közs. és felekezeti elemi népiskolai tanítók fizetésének és korpótlékainak az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt április hónapban 20792 kor., eddigelé tehát összesen 73121 korona évi államsegélyt engedélyezett.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori takarékpénztárnak a zombori felsőkereskedelmi iskola javára tett 400—400 kor. adományáért köszönetét nyilvánította.

Tiszai kerületi felügyelő. A földművelésügyi miniszter a tiszai kerület felügyelőjévé Lisznai-Damó Tihamér miniszteri osztálytanácsost nevezte ki, aki Szegedtől Titelig megvizsgálja a tiszai védtöltéseket.

Kitüntetett iparosok. Az országos iparegyesület Majlend Alajos zentai szabó mestert az egyesületi ezüst éremmel és Jovity János cipészt az egyesületi bronz éremmel tüntette ki.

Iskolalátogatás. A kir. tanfelügyelőség az elmúlt hónapban meglátogatta a kátyi állami, a bezdáni, bácsordasi, nagybaracska, kátyi, sajkásszentiváni, sajkáslaki és mozsori községi, a dernyei, bácsujlaki, cservenkai, ósziváci, adai, béregi, csátaljai, hercegszántói, moholi, péterrévei, vaskuti, sajkáslaki, mozsori róm. katolikus, a bácsujfalusi, cservenkai és tiszakálmánfalvai ág. ev., a cservenkai, ujsziváci, ósziváci és tiszakálmánfalvai ev. ref., az adai, hercegszántói, moholi és péterrévei gör. kel., a cservenkai, bezdáni, adai izr., a cservenkai társ., a kátyi és mozsori magán jellegű népiskolákat, a bácsujfalusi állami, a bácsordasi, ujsziváci, ósziváci községi és a cservenkai társ. jellegű kisdudóvókat, összesen 151 tanteremben. A meglátogatott tanintézetekben a moholi tanyai gör. kel., továbbá a kátyi, sajkásszentiváni, sajkáslaki és mozsori községi jellegű és a kátyi gör. kel. egyházközség által fenntartott magánjellegű népiskoláknál a magyar nyelvi tanítási eredmény a törvényes követelményeknek egyáltalán nem felel meg; a sajkásszentiváni, mozsori és sajkáslaki községi iskola és a bácsujfalusi ág. ev. iskola 1 tantermének elhelyezése nem megfelelő, a nagybaracska községi elemi népiskola iskolalátogatása is orvoslást igényel. A hiányok orvoslása iránt a kir. tanfelügyelő a folyó hó 6-án megtartott közigazgatási bizottsági ülésén javaslatait megtette.

Eljegyzés. Holländer Jenő zombori kereskedő eljegyezte Geiger Erzsikét, ifj. Geiger Mór szabadkai kereskedő leányát.

Türr István felesége. I. Napoleonnak tudvalevőleg hét testvére volt, kor szerint a következők: József, Lúchen (a nagy császárnál hat évvel fiatalabb), Eliza, Lajos, Pauline, Karolin és Jérôme. Lajosnak a fia volt III. Napoleon császár, akinek az egyetlen fia 1879-ben zulu földön elesett. Ma a Bonaparte családot csak Lucien és Jérôme ivadékai képviselik. Luciennek, a nagy császár legidősebb öccsének első házasságából két leánya, a második házasságából pedig kilenc gyermeke maradt. Lucien második házasságából a második gyermek Laetitia volt, aki Th. Wyse angol diplomatahoz ment nőül. Ebből a házasságból születtek: Wyse mérnök, (akivel Türr együtt szerezte meg a panamai csatorna koncesszióját), Mária hercegnő, aki Solms gróf, majd Batazzi olasz miniszter és végül de Rute diplomata neje lett, a kilencvenes években havi folyóiratot szerkesztett, melyben megírta a budapesti észleleteit is és Adèle hercegnő, akit 1861-ben Türr tábornok vett nőül. Eszerint III. Napoleon atyja és Türr tábornokné nagyatya I. Napoleon fivérei voltak. E rokonsági kötelék folytán III. Napoleon Türr nejeének apanázst is fizetett. 1869-ben III. Napoleon látta, hogy a trónja inog; azt az ajánlatot tette Türrnek, hogy az apanázst kapitalizálja, „mert nem tudhatni, mi fog történni.” Türr nem fogadta el. Nem akarta III. Napoleon bukását eszkomptálni. Szédán után el is vesztette az apanázst.

Drága pör. A bajai milliós nyerevény bűnyűgyében folytatott per költségei 11.446 kor. 38 fillerre rugnak.

Választmányi ülés. A zombori katolikus legényegyesület választmánya folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyesület új helyiségeiben ülést tart, melyre az előjáróság és a választmányi tagok ezúton is tisztelettel meghívotnak. Ezen ülés után az egyesület helyiségei, valamint az emeleten lévő internátus megtekinthető. Este 8 órakor családias társas vacsora lesz, melyen nők is résztvehetnek. Egy teríték ára fél liter borral 1 korona 60 fillér. Eljegyezhetni az egyesület gondnokánál Erzsébet-körut 9.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Baja város törvényhatóságának a baja—kiskőrösi rendszeres nyomtávu vasúti vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította.

Csőd. A szabadkai kir. törvényszék Simon Salamon zentai bejegyzett kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul Biró Károly zentai ügyvéd neveztetett ki.

Zombori vásár. A legközelebbi zombori országos vásár f. évi május 31-én és június 1-én tartatik meg. Ezen vásárra veszmentes helyről szabályszerű marhalevéllel ellátott bármiféle haszonállat felhajtható.

A csajkások mozgalma. A volt Határörvidék csajkásai ismét mozgolódnak. A 14 községből álló csajkáslakosság e héten összegyűlt és elhatározta, hogy a 42.000 hold ármentesített területet szétosztják az 1867. évben összeült csajkások utódai között. Az ügy előzményei egész 1867-re terjednek vissza, amikor a király a Határörvidék 14 csajkásközségének adományozta a földterületet azzal a feltétellel, hogy a terület ne a községeknek adományoztassék, hanem felosztassék és a lakosság nevére irattassék telekkönyvileg is. Az évekig húzódo per — mint azt megirtuk — azzal végződött, hogy a Kuria ez év márciusban hozott ítéletével a királyi adományt községi tulajdonnak ítélte. Erre indult meg a mozgalom a csajkások között, melynek eredménye a 14 község földosztó határozata, melynek indító oka első sorban kétségtelenül a földéhség, azonban nem titok, hogy a mozgolódást olyanok szítják, akik a per folyama alatt egyesektől tömérdek parcellákat vásároltak össze a reménybeli birtokból potom 10—30 koronáig terjedő áron holdanként. Kétségtelen, hogy a törvényhatóság nem fogja jóváhagyni a földosztó határozatot, azonban a hatóságnak meg kellene tennie már most gyors intézkedéseit az igazgatóság lecsillapítására.

A vitás millió. A szabadkai kir. törvényszék hétfőn délután a bajai milliós fönyeremény ügyében kéthetes tárgyalás után fölmentő ítéletet hozott. A millió maga már amúgy sem volt vitás, mert rövid idővel a tárgyalás megkezdése után a bajai bank és Eckert Antal, a nyerő sorsjegy vindikálójá kiegyeztek, úgy, hogy Eckert háromszázezer, ügyvédje pedig százezer koronát kapott. Mint ismeretes, Eckert Antal 1906. év decemberében a bajai bank egyik ügynökétől részletfizetésre sorsjegyet vásárolt. 1907. áprilisában köztudomásúvá lett, hogy a bank egymillió százezer koronát nyert. Eckertnek ekkor gyanúja támadt, hogy az ő sorsjegyét kicserélték, s a nyeremény nem a bankot, hanem őt illeti meg. A gyanut több olyan körülmény érlelte meg benne, amelyek Wagner Sándor könyvelő és részben Prigly Károly főpénztáros tényeihez fűződnek. A bank könyvében történt javítás, Wagnernek Eckertnél tett látogatása és a nyereménynek három hónapig való eltitkolása a vizsgálóbíró előtt is bizonyítékoknak tetszettek, úgy, hogy Wagner Sándort nyolc hónapig vizsgálati fogságban tartották. Az ügyben megtartott főtárgyalás április 22-én kezdődött meg és hétfőn nyert befejezést. A vád- és védbeszédek meghallgatása után a bíróság délután negyed hat órakor hirdette ki az ítéletet. A bíróság terhelő bizonyítékok hiányában Wagner Sándort, a meggyanusított könyvelőt és Prigly pénztárost a család és okirathamítás vádjá és következményei alól felmentette. Az ügyész az ítéletet megfellebbezte. A letartóztatásban volt Wagnert természetesen azonnal szabadlábra helyezték s arra nem gondolt senki, hogy ez a szegény ember ártatlanul szenvedte el a nyolc hónapi vizsgálati fogságot. Wagner sirva hagyta el a törvényszéki épületet.

Vérengzés Hercegszántón. Véres verekedés színhelye volt tegnapelőtt Hercegszántón a Szturkascis Mijónának korezmája. Itt több legény mulatott. Köztük volt Csurity András és Oszmanszky Péter is. A két legény már régebben ellenséges viszonyban élt. Tegnapelőtt újra kitört közöttük a gyűlölség. Előbb szóváltásba elegyedtek, majd bieskát vett elő Oszmanszky Péter és azt markolatig beledöfte Csurity András mellébe. A szerencsétlen Csurityot életveszélyes sérüléssel szállították szülei lakására. Életben maradásához nincsen remény.

Aki a végrehajtót bántalmazta. A múlt év július havában történt még, hogy Rex Ede titeli kir. járásbírósi végrehajtó megjelent Pein Mika titeli gazdálkodó lakásán, hogy ott egy 20 koronás lénybüntetés behajtásáért végrehajtást fog-

natosítson. Mikor a végrehajtó az udvarra ért, Pein utját állta és szidalmak közt kilökdöste az utcára. Pein Mikáné pedig ekkor a faluból való kikergetéssel fenyegette meg Rex Edét. A végrehajtó feljelentésére Pein Mika és neje ellen megindították az eljárást, melynek befejezéseül hatóság elleni erőszak büntetéssel vádolva a vádlottak padjára kerültek. A tárgyaláson tagadták az ellenük emelt vád elkövetését, a tanúk azonban ellenük vallottak s így az újvidéki törvényszék Pein Mikát hatóság elleni erőszak vétségéért 8 napi fogházra és a bűnügyi költségek megfizetésére ítélte. Pein Mikánét a törvényszék a vád alól felmentette, mert ennek azon fenyegetését, hogy a végrehajtót kikergeti a faluból, nem találta alkalmasnak a bünteselemény megállapítására. Az ítélet ellen egy a vádlott, mint a kir. ügyész is fellebbezést jelentettek be.

Vásárok. Folyó hó 24-én egy Magyar-kanizsán, mint Moholon országos vásár lesz, melyre veszmentes helyről az állatok felhajthatók.

Életmentő rendőr. Csantavéren egy Dér Mihály nevű idősebb polgárember ittas állapotban a saját udvarán levő kutha belebukott. Szerencséjére a kut kávéjában megakadt a lába. Felesége, ki szintén az udvaron volt, segítségére sietett. Azonban térjett nem bírta kihuzni, sőt az majdnem őt is magával rántotta már, midőn az asszony kiabálására az éppen arra menő Palkovich Vince rendőr ott termett és Dér Mihályt a veszedelmes helyzetből kimentette.

Puszi pajtások. Zentáról írják: A napokban Deli András és Szalai Márton együtt mentek a színházba. Később a Tisza kávéházba vonultak dözölni. Összeszólalkoztak és hazafelé menet tettelegességre került a dolog, Szalai Márton kést rántott és Deli Andrásnak két veszedelmes sebet ejtett. Egy mély szúrást ejtett a térden felül és egy hosszú vágást az ajkon s ugyszólván az alsó ajkat teljesen elmetsette. A puszi pajtások valószínűleg majd a bíróság előtt ismét találkoznak.

A Tiszába esett. Haut Mihály zentai munkás, ki a vashid festésével foglalkozik, a napokban munka közben a Tiszába esett. A hid festése bizonyára veszélyes jár, azért a város állandóan odaállít egy mentőt csónakkal, hogy veszély esetén ott legyen a segítség. Épp ennek köszönhető Haut Mihály, hogy a kissé kellemetlen hideg fürdőn kívül más baja nem esett, mert a mentő azonnal kiemelte a didergő munkást.

Vizbefuult gyermek. A Nagybaracska-hoz tartozó György pusztán egy négy esztendőes fiúcska a pusztán levő tó partján játszadozott, játék közben belefordult a vízbe és ott is lelta a halálát.

Kihalászott hulla. Magyar-kanizsán tegnapelőtt egy ismeretlen, mintegy huszonöt évesnek látszó női hullát fogtak ki a Tiszából. A hullán sötét ruha, fűzős cipő, selyem sál volt, füleiben kékköves aranyfüggő. A vizsgálat megállapította, hogy a halott mintegy három hónapig volt a vízben.

Tűz Vaskuton. Folyó hó 5-én Tuster Antal vaskuti lakos háza és gazdasági épületei leégtek. Az istállóban bennégett két darab 1400 koronát érő ló is.

Goldfahn Sándor és fia cég — fővárosi mintára — egyes cikkek forcsított eladását leszállított áron eszközli, ajánljuk hirdetését a n. é. közönség figyelmébe.

HIRDETÉSEK.

Egy a jegyzői irodában hosszabb ideig alkalmazásban állott egyén szerény feltételek mellett állandó foglalkozást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

3-3

1432/1908.

Hirdetmény.

Bajmok községben lemondás folytán megüresedett községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalmazása 600 korona készpénz fizetés utólagos havi részletekben. A ruházatot is a község adja. Felhivatnak a pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Bajmok község előljárásihoz **folyó évi május hó 23-áig** bezárólag nyujtsák be, a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Bajmok, 1908. május hó 1-én.

Lichtneckert József,
jegyző.Nagy József,
bíró.

Eladó házak.

A Felsőváros Zöldfa-utca 9. és 11 házszáma alatt, egymás mellett fekvő két ház egyenként is eladó.

Bővebb értesítés szerethető ugyanott, vagy GRÁFF VINCE asztalosnál (Vitéz-utca 22. sz) 3-2

1023 1908. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Nádajla község alulirott előljárási, a község képviselőtestületének jogerős határozata alapján ezennel közhírré teszi, miszerint az építendő 5-ik elemi népiskola és tanítói tanítói lak előállításának biztosítása céljából **1908. évi május hó 14-ik napjának délelőtti 9 órájkor** Nádajla község tanácsstermében nyilvános írásbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni óhajtok ez uton meghivatnak.

Ajánlatok egységárban az összmunkálatra teendők, azonban külön-külön tett ajánlatok is figyelembe vétetnek az egyes ipari munkákra vonatkozólag.

Csak szabályszerűen kiállított sértetlen borítékban, pecséttel lezárt és közvetlenül beadott, vagy posta útján elküldött ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a nádajlai 5-ik elemi népiskola és tanítói lak építési munkálataira”.

Kikiáltási ár 20118 kor. 32 fillér, melynek 5%-a bántópenz gyanánt az árverés megkezdéséig készpénzben avagy óvadékképes papírban Nádajla község pénztáránál leteendő.

Azon pályázók, kik a szóban forgó ipari munkára képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlataikban ama megbízottat megnevezni, akinek képesítését igazolni tudják.

Vállalkozó köteles az 1907. III. t. c. 13. és 14. szakaszaiban foglaltakhoz szigoruan alkalmazkodni.

Nádajla község képviselőtestülete fenntartja magának azon jogot, hogy a munkálatot a megajánlott összegre való tekintet nélkül bármely pályázónak ítélhesse oda.

Egyéb az építkezésre vonatkozó részletes feltételek, műszaki iratok és költségvetés Nádajla község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kelt Nádajlán, 1908. április hó 27-én.

Keszecovits István,
jegyző.Preradov Vlada,
albíró.

14665. szám/alisp. 1908.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

Az újvidék—szegedi törvényhatósági közut, tisztaistvánfalva—temerini kongóteglá szakaszának fentartása érdekében évenként teljesítendő kongóteglá átrakási munkálatnak és az ehhez szükséges új kongóteglá szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

Ugy a munkálat, mint a szállítás a versenyárgyalás eredményétől függően egy, három, esetleg hat évre fog biztosítani.

1. Az évenként teljesítendő fentartási tégláátrakási munkálat mennyiségének kimutatása minden év május hó 1-ig vállalkozóval közöltetni fog, ugyanakkor fog a munka megkezdésének és befejezésének határideje is megállapítani.

Az átrakási munka évenként mintegy 6000—7000 m² méter terjedelmű.

2. Az évenként szállítandó kongóteglá mennyiség kimutatása, valamint a kiszállítás megkezdésének és befejezésének határideje vállalkozóval évenként április hó 1-ig fog közöltetni. A szállítandó kongóteglá mérete 20/10/5 centiméter.

A téglá a jelzett utra, a megjelölendő helyekre szállítandó ki, ott összerakandó és a kitűzendő határidőben átadandó.

3. Az ajánlatok úgy az átrakási munkálatra, mint a kongóteglá szállítására külön-külön, de együttesen is tehetők.

Ajánlatot egy, három, vagy hat évre lehet tenni.

Az ajánlatok egységárrakkal teendők, még pedig a munkálatokra négyzet méterenként a szállításra 1000 drb kongóteglá után. Százalékos árendeményt vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Az ajánlatok a közszállítási szabályrendelet 18. §-ában előírt módon szerkesztendők.

Csak szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felírással látandó el:

„Bács-Bodrog vármegye alispánjának ZOMBOR.

Ajánlat a 14665. alisp. 1908. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a tisztaistvánfalva—temerini kongóteglá műuton évenként teljesítendő javítási átrakási munkálataira és az ehhez szükséges új kongóteglá szállítására“. (külön-külön tett ajánlatoknál csak az a munkálat, vagy szállítás említendő, melyre az illető vállalkozó pályázik.)

4. Az ajánlatok az alispáni hivatalnál (Zombor, vármegyei székház I. emelet, közigazgatási iktató) 1908. évi május 28. (csütörtök) napjának d. e. 11 órájáig adandók be. — Később érkezettek nem vétetnek figyelembe.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban:

a) a munkálatokra 300 korona;

b) a szállításra 600 korona;

c) együttes ajánlatoknál 900 korona legkésőbb 1908. évi május hó 28-ik (csütörtök) napjának d. e. 11 órájáig a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

A letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

6. A versenyárgyalás a vármegyei székház kistermében (I. emelet) 1908. évi május hó 29-én (péntek) napjának délelőtti 9 órakor fog megtartatni s ekkor fog az ajánlatok felbontása eszközöltetni.

Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. Ugy a munkálatra, mint a szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetés közzététel napjától az ajánlat benyújtásának határidejéig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott szerezhetők be díjtalanul az ajánlati minták.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal az odaitélés iránt hozandó végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

9. A munkálatok elnyerője a munkálatok végrehajtásánál csakis magyar honos munkásokat, napszamosokat, alvállalkozót stb. alkalmazhat.

10. A szállítás elnyerője pedig a kongóteglá előállításához teljesen a magyar szent korona országai területén termelt anyagokat tartozik használni és azok gyártásánál kizárólag magyar honos munkásokat, munkavezetőket, napszamosokat stb. alkalmazhat.

Vállalkozók ezen kötelezettsége tekintetében a közszállítási szabályrendelet 11. és 17. §-aiban foglalt határozmányok irányadók.

11. Azon pályázók, kik a vármegyével még üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

12. Megjegyzem, hogy úgy a munkálatok, mint a szállítás, valamint azok költségei az illetékes hatóságok által csak utólag lesznek engedélyezve.

13. Végül kijelentem, miszerint a vármegye törvényhatósága fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Zombor, 1908. évi május hó 7-én.

Alispán helyett:

MICHAILOVITS,

vm. főjegyző

Szerbiai köszén

gyárak, malmok, téglagyárak, kovácsok, cséplőgépek és szalonkályhák részére 50—2 a legolcsóbban kapható:

Ivkov Vladimir

szerbiai szenek elárúsítási irodájában **Satapár, (Bácska.)**

Keresek nagybani viszontelárúsítókat.

Igazság.

POLITIKAI HAVISZEMLE.

— A LEGRADIKÁLISABB MAGYAR UJSÁG. —

SZERKESZTI

Dr. PATAJ SÁNDOR ügyvéd ZOMBOR.

Magyarország függetlenségi törekvéseinek és az emberiség szociális haladásának összegeztetője. Igazságügyi, társadalmi és irodalmi félszepségek, hibák ostorozója. Minden irányban demokrata, radikális, szabadon gondolkodó folyóirat.

Előkelő munkatársakkal, népies hanggal, tisztességes modorral.

Hirdetési olesók és állandó értékűek.

Egy egész oldal hirdetési ára 1 óra 20 kor., egész évre 200 korona.

Egész évre 1 forint.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, valamint régi vengéimnek becses tudomására hozni, hogy **Újvidéken az Andrássy-utca 7. szám alatt** levő házat és a benne oo évtizedek óta fennálló oo

„Fehér hajó“ szállodát

megvettem és azt teljesen átalakítva, a modern igényeknek megfelelően bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Kényelmes szobák. -
- Figyelmes kiszolgálás.
- Mérsékelt árak. -
- Feltétlen tisztaság.
- A város központján.
- Izléses italok.

Valódi pilseni sör.

20—6 Tisztelettel

ZURKOVICS GYÖRGY,
szállodás.

Hirdetmény.

A Zombori I-ső Önszegélyző Szövetkezet
Zombor sz. kir. város tek. Tanácsának
1908. évi április hó 25-én 8764. sz.
és a nagyméltóságú m. kir. Kereske-
delmi Miniszter urnak 24416/VI. sz.
alatt kelt kegyes jóváhagyása folytán

zálogkölcson-üzlet

nyitására az engedélyt megnyerte és azt
1908. évi május hó 4-én e város
és vidéke közönsége részére megnyitotta.
Zálogtárgyakul elfogad: a budapesti
értéktőzsdén jegyzett állampapírokat
8% kamat, arany-, ezüstművek, ék-
szerek és drágaságokat 12%, — egyéb
tárgyakat ideiglenesen korlátolt szám-
ban 15% kamat fizetése mellett. Ezen
kamatlábba a becslési-, bélyeg-, keze-
lési- és írásdíjak befoglaltatnak. Becsüs
arany-, ezüstmű és ékszerekre **Frey**
Imre, arany és ezüstműves. Hivatalos
órák vásár- és ünnepnapok kivételével
reggeli 8 órától déli 12 óráig.

**A zálogüzletbe a bejárat a fő-
kapun át, az udvarban baira.**
Zombor, 1908. évi április hó 28-án.

A Zombori I-ső Önszegélyző Szövetkezet
Igazgatósága. 3-3

Téglaeladás.

100,000, azaz egyszáz ezer kitűnő
minőségű tábori kemencében égetett
salétrommentes téglá beszerzési áron
azonnal eladó. A téglák közvetlenül a
kanális mentén fekszenek s legelőnyö-
sebben vizen szállíthatók. Bővebb fel-
világosítással szolgál **dr. HIRMANN**
FERENC ügyvéd **ZOMBORBAN** (Ber-
csényi-ut 6.) 121-3-1

50-15

„Blickensdortter“
eredeti amerikai

írógép,

azonnal látható írással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az írógépek
szerkezet. szép írással. legolcsóbbja.

Á r a :

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellékek a legolcsóbb árakban szállítanak
Amerikai íródal butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látászorósnál Zomborban.

Összes cikkeink occasió áron!

Villanyos csillárak, díszműárak.

Ma és a következő napokban, bezá-
rólag május hó 15-ig eladásra kerül
5000 drb legújabb divatu nyakkendő
2000 drb férfiing,
mélyen leszállított áron!

Egyben tudomására hozzuk, a n. é. közönségnek, miszerint

= férfi kalapokat =

is, nagy választékban, rendkívül olcsó áron raktáron tartunk.

GOLDFAHN SÁNDOR ÉS FIA

Zombor, Kossuth Lajos-utca a különlegességi tőzsde mellett.
81-10-10

Csipkék, szalagok, kötőpamutok.

Porcellánedény beszerzési áron alul!

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fil.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fil.

Keil-féle padlófénymáz 90 fil.

Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-6

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Kitüntetések:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy
aranyérem.

FAJTOJÁSOK. REITTER OSZKÁR

főkapitánynál

NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza

Sárga orpington

Fehér orpington

Óriás pekingi kacsá

tojások

darabja 60 fillér.

*-8

Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes.

ÁLLAMI NAGY ARANYÉRMEK.

Legelső győzelmi díjak, hazai és külföldi
legelső és legnagyobb kitüntetések.

Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű
angol emdeni libák is megrendelhetők

Házeladás.

Thököly-ut (Apatini-ut) 25. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet a házban. Van benne 7 szoba, 2 konyha, éléskamra, pince, istálló, kocsiszin, baromfiudvar, szőlővel és gyümölcsfával beültetett 600 □-öles kert. 6-3

! Értésítés. !

Értésitem a n. é. közönséget, hogy **május hó elejétől** kezdve a „**HUNGÁRIA GÖZFÜRDŐ**“-ben

„VIZGYÓGY“- kezelési műveleteket

vezetünk be; u. m.: **félfürdő, lepedőledörzsölés és leöntések** (gúzok). 122-3-2

Dr. Páter Kneip- és dr. Winternitz-féle előírások szerint.

Mint okl. vizgyógykezelő, vagyok bátor a n. é. közönség figyelmét felhívni a nyári hónapokban ezen **üditő és izomerősítő fürdők**re, melyet kellő szakértelemmel végzek, mit **Pesten a HERZL-féle vizgyógyászatoriumban**, valamint **Wöriszhofenban PÁTER KNEIP** vezetésével alatt sajátítottam el.

Jegyek — 30 drb egyszerre váltva — 18 K. Egyenként váltva 1 K. Kezelési díj minden műveletnél 40 fillér.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását teljes tisztelettel kérve

Sárközy S. Béla,

okl. fürdőmester és vizgyógykezelő.

3209. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben levő községi irnoki állás betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 800 korona.

Felhívják a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a vármegyei 6/887. sz. szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg felszerelve **május hó 28-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vételét nem fogják.

Választási határnapul 1908. évi május 30-ik napjának d. e. 9 órája tűzött ki.

Topolya, 1908. április 30.

CSÁSZÁR PÉTER,
főszolgabíró.

5737. szám

alisp. 1908.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A zombor—bezdáni törvényhatósági kongóteglá utnak fenntartásához szükséges évi 100000—150000 drb kongóteglá szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

A szállítás a versenyárgyalás eredményétől függően egy (1), vagy három (3) évre fog biztosítani.

1. A szállítandó kongóteglá mérete: 20/10/5 centiméter.

Az évenként szállítandó mennyiséget a zombori m. kir. államépítészeti hivatal minden év április hó 1-éig vállalkozóval közölni fogja.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében az ut javításának szüksége nem forogna fenn, vagy az előző évről fennmaradt készlet a tényleges szükségletet fedezi s így megrendelés nem tétetnék — vállalkozó kártérítésre igényt nem támasztthat; amennyiben pedig a hozzávetőleg megállapított kongóteglá mennyiségnél nagyobb mennyiség szükségeltetnék, vállalkozó megrendelésre a többlet mennyiségét is a vállalati egység ár mellett köteles szállítani.

A megrendelt kongóteglá a felhívástól számított 30 nap alatt az utra kiszállítandó és az államépítészeti hivatal által megjelölendő helyekre le- és összerakandó s a megállapítandó határidőn belül átadandó.

2. Az ajánlatok egységárral teendők, még pedig 1 vagy 3 évre, 1000 drb kongóteglá utáni egységárral feltüntetése mellett. Százalékos árendeményt vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Az ajánlatok a közszállítási szabályrendelet 18. §-ában előírt módon szerkesztendők.

Csak szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirással látandó el:

„Bács-Bodrog vármegye alispánjának

ZOMBOR.

Ajánlat az 5737/alisp. 1908. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a zombor—bezdáni törvényhatósági közut fenntartásához szükséges kongóteglá szállítására.

3. Az ajánlatok az alispáni hivatalnál (Zombor, vármegyei székház I. emelet, közigazgatási iktató) 1908. évi május hó 28. (csütörtök) napjának d. e. 11 órájáig adandók be. — Később érkezettek nem vétetnek figyelembe.

4. Bányapénzül készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban egy évre szóló ajánlatnál 300 korona, három évre szóló ajánlatnál 900 korona legkésőbb 1908. évi május hó 28-ik (csütörtök) napjának d. e. 11 órájáig a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

A letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

5. A versenyárgyalás a vármegyei székház kistermében (I. emelet) 1908. évi május hó 29-ik (péntek) napjának délutáni 9 órakor fog megtartatni s ekkor fog az ajánlatok felbontása eszközöltetni.

Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. A szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlat benyújtásának határidejéig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott szerezhetők be díjtalanul az ajánlati minták.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal az odaitelés iránt hozandó végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A szállítás elnyerője a kongóteglá előállításához teljesen a magyar szent korona országai területén termelt anyagokat tartozik használni és azok gyártásánál kizárólag magyar honos munkásokat, munkavezetőket, napszámásokat stb. alkalmazhat.

Ezen kötelezettsége tekintetében a közszállítási szabályrendelet 11. és 17. §-aiban foglalt határozmányok irányadók.

9. Azon pályázók, kik a vármegyével még üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

10. Megjegyzem, hogy a szállítás és annak költségei az illetékes hatóságok által csak utólag lesznek engedélyezve.

11. Végül kijelentem, miszerint a vármegye törvényhatósága fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Zombor, 1908. évi május hó 7-én.

Alispán helyett:
MICHAILOVITS,
főjegyző.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény es fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle
jégszekrényekben (vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);
fürdőkádákban
és
konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. Javítások olcsón és pontosan.

2859/tkvi 1908. szám

Árverési hirdetés.

A zombori királyi törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak Müller Henrikné szül. Abel Magdolna, Müller Henrik, kiskoru Müller Jakab, kiskoru Müller András és kiskoru Müller Katalin végrehajtást szenvedett elleni 195 korona 96 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és zombori kir. járásbíróág területén lévő, Oszivác község határában fekvő, az ószi váci 790 számú betétben A. I. 1—2. sor, 544. 545. hr. 153. ö. i. sz. 92 □ öl és 66 □ ölnyi terjedelmű házra, udvarra és kerthez a C. 2. sorsz. alatt özvegy Müller Henrikné szül. Abel Magdolna ó-sziváci lakos javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartásával 839 korona kikiáltási árban az 1881. évi LX. t. c. 163 §-ának 2. bekezdésé-

ben foglalt azon feltétellel, hogy amennyiben az ingatlan a jelzett szolgálmi jog fentartásával a fenti szolgálmi jogot megelőzőleg bejegyzett teherterét kielégítésére szolgáló és 130 koronában megállapított összegben alul adatnék el, az árverés hatálytalanná válik, és az ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül kitűzött határnapon újabb újabb árverés alá fog boesájtatni — az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi június hó 3-ik (harmadik) napján délelőtt 10 (tíz) órakor Oszivác község házában meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c.

170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi március hó 20-án.
A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

Házeladás.

Sztapáron egy ujonnan épült sarokház (1400 □-öl területtel), mely üzletnek is alkalmas, örökáron azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdo-nos: **Kálóczi Jánosné** Zombor, Antal-utca 19. szám.

TURY JÁNOS

mechanikai gépműhelye Zombor, Galamb-utca 10. sz.

Mindennemű mechanikai gépek javítóműhelye ugy-mint: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramophonok, villanyos-csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

Allandó raktár:

Varrógépekben és kerékpárokban,

valamint ezen gépek alkatrészeiben. **Külső- és belső kerékpár-gumik**, nyergek, pumpák, csengők, francia-kulesok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „Kaiser“-kerékpárok egyedüli raktára.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.												Viszsa	
Oda	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	ind.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
	7.10	7.45		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	6.00	9.40	1.05	6.55		10.00
	10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk. SZABADKA	11.50	4.55	9.50	1.52		6.37
	10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind. SZABADKA	10.21	7.17	9.38	1.21		6.25
		1.51		4.33	7.10	5.52	Csantavér	9.52	6.48		12.53		
	11.03	2.17		5.04	7.24	6.22	Bács-Topolya	9.29	6.26	9.07	12.31		5.52
	11.22	2.44		5.31	7.42	7.03	Hegyes-Feketehegy	8.58	5.56		12.03		5.34
	11.37	3.02		5.51	7.55	7.25	Verbász	8.36	5.34	8.38	11.45		5.16
	11.51	3.21		6.17		7.46	O-Kér	8.10	5.09		11.19		5.01
	12.03	3.36		6.35		8.13	Kiszás	7.46	4.51		11.04		4.47
	12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk. UJVIDÉK	7.22	4.27	7.55	10.42		4.29

Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya												Viszsa			
Oda	szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tvssz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	
	3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	8.15	ind. SZEGED-ROK.	7.25	10.48	2.52	7.53	10.36	12.12
	3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	8.33	Rószke	7.10	10.33	2.38	7.39	10.17	11.57
	3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	8.49	HORGOS	6.54	10.21	2.25	7.26	10.01	11.44
	3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	9.04	Királyhalom	6.41	10.09	2.11	7.14	9.45	11.31
	4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	9.25	Palice	6.27	9.55	1.58	7.03	9.29	11.18
	4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	9.38	érk. SZABADKA	6.15	9.44	1.47	6.53	9.10	11.05
	5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind. SZABADKA	6.00	9.20	1.00	5.58		10.37
	5.25	10.50	2.26			7.30			Tavankut	5.25		12.38	5.34		10.11
	5.45	11.13	2.46			7.27	7.56		Bajmók	4.58	8.48	12.21	5.17		9.53
	6.17	11.45	3.17			7.53	8.35		Nemes-Militics	4.05	8.20	11.45	4.41		9.14
	6.31	11.59	3.31			8.06	8.55		érk. ZOMBOR	3.39	8.08	11.30	4.25		8.56
	7.20	12.26	4.00			8.25			Prigil-Szent-Iván		7.46	10.55	4.00		8.26
	7.35	12.39	4.13			8.36			Szóna		7.34	10.37	3.46		8.07
	7.47	12.50	4.24			8.47			érk. GOMBOS	ind.	7.21	10.25	3.34		7.54
	9.18		5.25			9.48			ind. ERDŐD	érk.	6.13	9.17			6.03
	9.30		5.37			9.58			érk. DÁLYA	ind.	6.02	9.05			5.50

Kiskun-Halás—Bácsalmás—Rigycica												Viszsa	
Oda	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	3.50	11.50	6.00	ind. KIS-KUN-HALAS	5.36	2.27	10.24						
	4.03	12.03	6.13	Kopolya	5.28	2.14	10.11						
	4.20	12.20	6.29	Fehértó	5.14	1.57	9.54						
	4.37	12.36	6.45	Terézhalom	4.59	1.40	9.37						
	4.58	1.08	7.03	Jankovác	4.48	1.27	9.24						
	5.25	1.42	7.23	Mélykut	4.20	12.45	8.44						
	5.48	2.05	7.44	Kudics	4.00	12.11	8.15						
	5.56	2.13	7.52	érk. BÁCZSÁLMÁS	3.52	12.00	8.04						
	6.16	2.49	8.14	ind. BÁCZSÁLMÁS	3.42	11.21	7.29						
	6.36	3.09	8.29	Madarász puszta	3.26	11.01	7.09						
	6.49	3.27	8.37	Bácsmadaras	3.18	10.51	6.59						
	6.57	3.35	8.44	Sanac puszta	3.11	10.34	6.42						
	7.17	4.00	8.53	Katymár	3.00	10.21	6.29						
	7.29	4.12	9.03	Legyén puszta	2.49	9.58	6.08						
	7.45	4.28	9.16	érk. RIGYICA	2.35	9.40	5.50						

Baja—Ujvidék												Viszsa	
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
	4.00	7.22	1.15	ind. BAJA	8.53	3.23	7.00						
	4.11	7.32	1.25	Baja-szállásváros	8.46	3.15	6.52						
	4.25	7.45	1.38	Vaskut	8.31	2.59	6.36						
	4.51	8.10	2.01	Gara	8.10	2.37	6.10						
	5.09	8.26	2.16	Rigycica	7.55	2.17	5.47						
	5.37	8.54	2.39	Sztanisics	7.38	1.57	5.25						
	5.56	9.12	2.56	Gákova	7.14	1.28	4.58						
	6.15	9.31	3.14	Nenadics	6.55	1.08	4.34						
	6.25	9.41	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	6.45	12.57	4.23						
	3.10	6.51	3.46	ind. ZOMBOR (étk.)	5.53	11.20							5.40
	3.17	6.57	3.52	Zombor-vásártér	5.46	11.13							5.31
	3.27	7.07	4.02	Fernbach-szállás	5.37	11.04							5.22
	3.35	7.16	4.11	Zsárkóvár	5.29	10.56							5.15
	3.49	7.30	4.25	Ó-Szatpár	5.15	10.42							5.01
	4.08	7.49	4.44	Bresztovác	5.00	10.28							4.45
	4.19	8.00	4.56	Militics 27. sz. órház	4.41	10.10							4.32
	4.31	8.10	5.06	Hódáság	4.32	10.02							4.21
	4.58	8.35	5.31	Parabuty	4.12	9.45							4.01
	5.12	8.49	5.45	Paraga	3.53	9.25							3.40
	5.31	9.16	6.03	ind. GAJDOBRA	3.25	9.07							3.15
	5.45	9.30	6.17	Balkesz	3.11	8.55							3.01
	6.00	9.45	6.30	Petrovács-Glozsán	3.01	8.44							2.50
	6.25	10.10	6.55	Futtak	2.32	8.16							2.21
	6.48	10.31	7.17	érk. UJVIDÉK	2.07	7.51							1.55

Szeged-Rókus—Zenta												Viszsa	
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.
	4.20	1.35	ind. SZEGED-ROKUS	8.56	6.03								
	4.40	1.59	Rószke	8.36	5.43								
	4.57	2.17	érk. HORGOS	8.18	5.25								
	4.58	2.35	ind. HORGOS	7.57	4.59								
	5.16	2.58	Bács-Martonos	7.39	4.41								
	5.42	3.24	O-Kanizsa	7.25	4.26								
	6.04	3.55	Adorján	6.56	3.57								
	6.29	4.20	érk. ZENTA	6.30	3.30								

Szabadka—Ó-Becse												Viszsa	
Oda	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	
	4.40	11.45	1.32	ind. SZABADKA	8.34	11.03	5.25						
	5.08	12.15	2.00	Békova	8.07	10.34	4.58						
	6.19	1.34	3.21	érk. ZENTA	6.40	9.12	3.40						
	7.47	2.20	5.17	Ada	5.26	8.19	2.19						
	8.10	2.40	5.32	Mohol	5.05	8.06	2.02						
	8.30	2.57	5.52	Bács-Petrovoszellő	4.39	7.47	1.37						
	8.56	3.23	6.18	érk. OBECSE	4.10	7.20	1.10						

Zombor—Ó-Becse												Viszsa	
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	
	3.15	7.51	4.35	ind. Zombor	7.50	2.50	6.53						
	3.27	8.05	4.47	Bikárszállás	7.38	2.36	6.41						
	3.41	8.23	5.01	Csonoplya	7.25	2.21	6.28						
	3.53	8.40	5.14	Kerény	7.13	2.04	6.16						
	4.15	9.07	5.36	Ujszívác	6.52	1.36	5.54						
	4.28	9.33	5.49	Ószívác	6.43	1.26	5.45						
	4.46	10.02	6.07	Cservenka	6.21	12.48	5.04						
	5.07	10.40	6.28	Kula	6.04	12.24	4.45						
	5.38	12.00	6.59	Ujverbász	5.42	11.55	4.15						
	5.47	12.10	7.08	Óverbász	5.12	11.07	4.03						
	6.14	1.00	7.35	Szenttamás	4.49	10.40							